

Daria Cybulska
Programme Manager
Wikimedia UK
daria.cybulska@wikimedia.org.uk

Refleksje nad współpracą Wikimedia Commons z Biblioteką Narodową Szkocji — studium przypadku

Streszczenie: Autorka, menedżer programowy Stowarzyszenia Wikimedia w Wielkiej Brytanii, opisuje jeden z wikiprojektów Wikimedia Commons. Współpraca w ramach projektu z Biblioteką Narodową Szkocji, dotycząca digitalizacji i prezentacji kolekcji zbiorów biblioteki na stronach Wikimedia, nie była prosta. Niemniej obu partnerom udało się przezwyciężyć trudności i zrealizować postawione sobie cele. W projekcie uczestniczyli tzw. wikipedyści-rezydenci, którzy prowadzili szkolenia dla pracowników biblioteki oraz pośredniczyli pomiędzy dwoma współpracującymi instytucjami.

Słowa kluczowe: biblioteki narodowe; otwarta kultura; digitalizacja dóbr kultury; Biblioteka Narodowa Szkocji; National Library of Scotland; Wikipedia; wikiprojekty; Wikimedia Commons; wikipedysta-rezydent

Wikipedia to największa na świecie encyklopedia. Przyświeca jej cel dzielenia się informacjami ze wszystkimi, tak jak to widział jej współtwórca Jimmy „Jimbo” Wales: *Wyobraźmy sobie świat, w którym każdy człowiek ma dostęp do sumy ludzkiej wiedzy*¹. Pod względem liczby odwiedzających ją osób, znajduje się w ścisłej czołówce światowych serwisów, co oznacza, że korzysta z niej około pół miliarda osób miesięcznie (przykładowo, polską stronę Wikipedii o Janie Matejce w ciągu miesiąca odwiedza średnio 33 tysiące czytelników)². Skala Wikipedii daje do myślenia: ma ponad 270 wersji językowych, a liczba haseł ciągle rośnie. Globalnie jest ich co najmniej 23 miliony, a polska Wikipedia niedawno przekroczyła milion. Warto dodatkowo zaznaczyć, że wraz z rozwojem Wikipedii idea jej otwartości objęła inne niż treść nośniki wiedzy, z czego powstała rodzina wikiprojektów³. Godnym uwagi są np. Wikimedia Commons — magazyn otwartych ilustracji, zdjęć i plików multimedialnych oraz Wikiźródła — wolne repozytorium tekstów źródłowych oraz ich tłumaczeń. Wszystkie te treści są dostępne na otwartych licencjach⁴.

---

¹ WALES, J. *Wyobraźmy sobie świat, w którym każdy człowiek ma dostęp do sumy ludzkiej wiedzy* [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: https://upload.wikimedia.org/wikimedia/pl/archive/e/e8/20110831163042!Witamy_2011.pdf.

² Jeśli weźmiemy pod uwagę angielską wersję językową Wikipedii to wg rankingów zajmuje ona piąte, szóste miejsce. Polska wersja również jest w pierwszej dziesiątce najczęściej oglądanych stron w Polsce.

³ Nazywanych wspólnie projektami Wikimedii.

⁴ Zagadnienia otwartych licencji doskonale objaśnia przewodnik: HOFMOKL, J., TARKOWSKI, A., ŚLIWOWSKI, K. *Otwartość w publicznych instytucjach kultury*. W: *Centrum Cyfrowe Projekt: Polska* [on-line]. Gdańsk: Warszawa: Creative Commons Polska, 2011 [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://centrumcyfrowe.pl/czytelnia/przewodnik-po-otwartosci-w-publicznych-instytucjach-kultury/>.

Niezwykły projekt jakim jest Wikipedia, to nie tylko hasła, z których się składa. Całość jest tworzona przez wolontariuszy, którzy, zainspirowani ideą otwartego dzielenia się wiedzą ze wszystkimi, pracują nad dodawaniem informacji do serwisu. Na całym świecie jest ich około 150 tysięcy, co można porównać z wielkością małego miasta. Społeczność wikipedystów z reguły współpracuje on-line, ale wraz z rozwojem Wikipedii pojawiła się także chęć pracy twarzą w twarz i nawiązania kontaktów z organizacjami, które od wieków pomagały szerzyć wiedzę — instytucjami kultury. Stało się to jednym z powodów powoływania w ostatnich latach narodowych stowarzyszeń wspierających Wikipedię.

Organizacja, dla której pracuję to Wikimedia Wielka Brytania (WMUK) i na jej działaniach się skupię. Jako stowarzyszenie działa od 2008 r., a w 2011 otrzymało status organizacji charytatywnej z misją wspierania Wikipedii oraz wolnej wiedzy i otwartych treści⁵. Pracując jako menedżer programowy Wikimedi UK, zajmuję się rozwijaniem wspólnych projektów z organizacjami i instytucjami w Wielkiej Brytanii. Z racji olbrzymiego potencjału (np. zgromadzonych zasobów wiedzy), często współpracuję z instytucjami kultury, takimi jak galerie, biblioteki, archiwa czy muzea. Działając w pojedynkę, nie byłibyśmy w stanie wzbogacić projektów Wikimedii w takim stopniu, jak jest to możliwe dzięki połączeniu sił z innymi organizacjami — tak więc w naszej pracy skupiamy się na budowaniu inicjatyw, w które angażujemy inne instytucje.

Analizując historię współpracy Wikimedii z brytyjskimi organizacjami, mogę zapewnić, że mamy wiele przykładów inspirujących projektów. To właśnie w Anglii po raz pierwszy instytucja kultury otworzyła bramy dla Wikipedii w celu realizacji kilkutygodniowego projektu, skupiającego się na poprawie i poszerzeniu obszarów współpracy między swoimi pracownikami a wolontariuszami z Wikipedii. Miało to miejsce w roku 2010, a ową instytucją było British Museum.

Pomysł zyskał zainteresowanie świata kultury w Wielkiej Brytanii. W 2012 r. w Brytyjskiej Bibliotece Narodowej (British Library) po raz pierwszy został zrealizowany roczny projekt „Wikipedysta-Rezydent”⁶ sfinansowany ze środków publicznych. Instytucje kultury w Wielkiej Brytanii, szczególnie duże, choć również te mniejsze i regionalne, są w coraz większym stopniu zainteresowane współpracą z projektami Wikimedia. Sztandarowym przykładem może być Biblioteka Narodowa Szkocji (National Library of Scotland, NLS).

---

⁵ Podobna organizacja działa w Polsce (Stowarzyszenie Wikimedia Polska). Jej celem, podobnie jak Wikimedii w Wielkiej Brytanii, jest wsparcie tworzenia i rozwoju projektów opartych na wolnych licencjach (np. wiki). Wszystkie instytucje w Polsce zainteresowane współpracą z projektami Wikimedia zachęcam do skontaktowania się ze stowarzyszeniem: <http://pl.wikimedia.org/wiki/Kontakt>.

⁶ Wikipedysta-rezydent to członek społeczności wikipedystów, doświadczony edytor pracujący w danej instytucji, pogłębiający współpracę między pracownikami, wolontariuszami a wikipedystami. Zwiększa znajomość Wikipedii (i innych projektów) i systemów edycji w danej instytucji. Przeprowadza liczne szkolenia, by inni byli w stanie tworzyć hasła do Wikipedii — także po tym, gdy rezydentura już się zakończy. Warto tu zaznaczyć, że zadaniem rezydenta nie jest samodzielne tworzenie artykułów (szczególnie o stronach dotyczących bezpośrednio instytucji, dla której pracuje). Ma on pomagać innym to robić, budować związek między instytucją a społecznością Wikimedia.

Biblioteka Narodowa Szkocji rozpoczęła współpracę z WMUK w 2012 r., gdy wyraziła zainteresowanie udziałem w projekcie „Wikipedysta-Rezydent”. Zarząd instytucji, a w szczególności dział zajmujący się cyfrowym dostępem do treści, od początku był przekonany o potencjalnych korzyściach płynących ze współpracy. Istotnym punktem była dla nich możliwość zwiększenia zasięgu swojej działalności — dotarcia do nowych grup odbiorców poprzez współpracę z projektami Wikimedia. Drugim powodem, związanym z poprzednim argumentem, przemawiającym za kooperacją z WMUK, była presja w samych instytucjach, ukierunkowana na realizację projektów digitalizacji treści pochodzących z własnych kolekcji. Po przeanalizowaniu możliwości promocji własnej kolekcji było jasne, że publikowanie wyłącznie na własnej stronie internetowej nie przyciągnie wystarczającej liczby odbiorców, a instytucji zależało na jak najszerszym udostępnieniu swoich zasobów⁷. Dzielenie się treściami za pomocą projektów Wikimedii, która — jak już wspomniałam we wstępie — cieszy się niezwykle popularnością, plasując się pod względem statystyk oglądalności zaraz po takich gigantach jak Google, Facebook, YouTube, Yahoo! czy Baidu, wydawało się doskonałym sposobem na nieprawdopodobne zwiększenie skali dostępu odbiorców do treści biblioteki. Dzięki tej argumentacji w 2013 r. rozpoczęliśmy współpracę, która trwa już ponad rok. W obrębie projektu zostało zrealizowanych wiele inicjatyw, np.:

- Warsztaty wprowadzające dla pracowników (i wolontariuszy) biblioteki. Podczas warsztatów wyjaśnialiśmy, dlaczego warto współpracować z Wikipedią.
- Pomoc w projektach cyfryzacji. W ramach projektu pomagaliśmy w umieszczaniu już zeskanowanych zasobów na stronie Wikimedia Commons⁸. W planach jest także dodawanie zasobów źródłowych do serwisu Wikiźródła. Projekt „Wikipedysta-Rezydent” wpisywał się często w inicjatywy, które były już w toku, gdy zaczęliśmy współpracę, a wsparcie rezydenta znacznie ułatwiło realizację tych inicjatyw.
- Pomoc w formie szkoleń w tworzeniu haseł w Wikipedii. Rezydent pomagał wolontariuszom i pracownikom biblioteki tworzyć nowe hasła do Wikipedii lub uzupełniać już istniejące o informacje i materiały zgromadzone przez instytucję. W tym celu często organizował szkolenia czy inicjował wydarzenia publiczne.
- Praca na rzecz przekonania instytucji do korzyści płynących z otwartości i udostępniania treści (spotkania z zarządem, prezentacje, opracowania).

---

⁷ Warto wspomnieć o powszechnym trendzie dotyczącym finansowania projektów digitalizacji, gdy bardzo często grantodawca zastrzega konieczność szerokiego udostępniania treści jako warunek otrzymania funduszy (szczególnie, jeśli są to fundusze publiczne).

⁸ Dotychczasowe wyniki można zobaczyć na stronie Wikimedia Commons: Category:Images from National Library of Scotland. W: *Wikimedia Commons* [on-line], [dostęp 01.09.14]. Dostępny w: <http://goo.gl/fUsnXB>.

Welcome	Discuss	Get Involved	Events and Workshops	New Contributions	To-do
---------	---------	--------------	----------------------	-------------------	-------

The National Library of Scotland GLAM Project

The National Library of Scotland has officially launched an active effort to collaborate with Wikimedia in opening access to some of the millions of unique sources in the Library's collections. This included appointing Scotland's first Wikimedian-in-Residence with the support of Wikimedia UK in July, 2013. This page is intended as a site for discussion, and to provide information on ongoing and future projects organised as part of the collaboration between the NLS and Wikimedia. If you are interested in getting involved in Wikimedia events organised at the NLS, or in contributing to a Wikimedia community in Scotland, you are welcome to contact the Wikimedian-in-Residence, [user:ACrockford](#); we also encourage you to visit the [WikiProject Scotland page](#) and browse the NLS project pages to find out more about [how to get involved](#).

Il. 1. Fragment opisu projektu na stronie Wikipedii.

Źródło: GLAM Project National Library of Scotland. W: Wikipedia:the free encyclopedia [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://goo.gl/dDiFAw>.

Mimo sukcesów, nie wszyscy w bibliotece wspierają projekt. Na początku października spotkałam się z wikipedystą-rezydentem w celu przedyskutowania postępów projektu, w szczególności udostępniania zeskanowanych zdjęć z kolekcji biblioteki. Mimo pomyślnie przeprowadzonego pilotażu dodawania zdjęć do Wikimedia Commons i wstępnego poparcia takich działań, do rezydenta dotarły wypowiedzi zaniepokojonych pracowników, o czym poinformował mnie podczas naszego spotkania.

Praca z Wikipedią redefiniuje zakresy obowiązków i rewolucjonizuje dotychczasowe podejście do ich wykonywania. Wielu spośród pracowników biblioteki, np. kuratorzy, odebrało realizację projektu i związaną z tym zmianę sposobu pracy jako zagrożenie dla ich pracy, a nawet zatrudnienia. Nie sądzę, by współpraca z Wikipedią mogła pozbawić ich stanowisk. Nie jest to zagrożenie, tylko innowacyjna, aczkolwiek poważna zmiana dotychczasowego sposobu pracy. Przykładowo, rząd Walii z dużym zaangażowaniem inwestował w tworzenie i rozbudowywanie stron internetowych w języku walijskim. Okazało się jednak, że musieliby konkurować z walijską Wikipedią, największym pod względem treści serwisem w tym języku. W tej sytuacji najrozsądniejszym rozwiązaniem okazała się zmiana nastawienia do encyklopedii — od ponad roku współpracujemy nad projektem, który ma na celu tworzenie haseł opisujących znaczące miejsca w Walii. Zatem mieli do wyboru zmianę sposobu pracy — ewolucję lub odejście w niepamięć, ponieważ odbiorcy, których chcieli wspierać i do których chcieli dotrzeć, byli w innym miejscu, a nie na rozwijanych przez nich stronach. Z punktu widzenia społeczności internetowej dokonali właściwego wyboru. Pracownicy Biblioteki Narodowej Szkocji również powinni zmienić model swojej pracy tak, by współpracując z Wikipedią rozwijać swoje mocne strony.

Udostępnienie treści w Wikipedii nie oznacza, że instytucja i jej pracownicy stają się nieistotni. Wikipedia, jako encyklopedia, to źródło wtórne. Pomaga użytkownikom odnaleźć konkretne treści, nie oferuje jednak kontekstu, tła wydarzeń — to jest właśnie zadanie instytucji, która jest kuratorem treści. Dla przykładu, Biblioteka Narodowa Szkocji rozwija projekt „Our town stories” („Nasze miejskie historie”) dotyczący historii Edynburga. Wiele z map użytych w projekcie jest już udostępnionych w Wikipedii⁹, jednak ich prawdziwa wartość ujawnia się w treściach uzupełniających mapy, opublikowanych bezpośrednio na stronie projektu [Our Town Stories {Edinburgh}](#)¹⁰, która daje możliwość dalszej eksploracji.

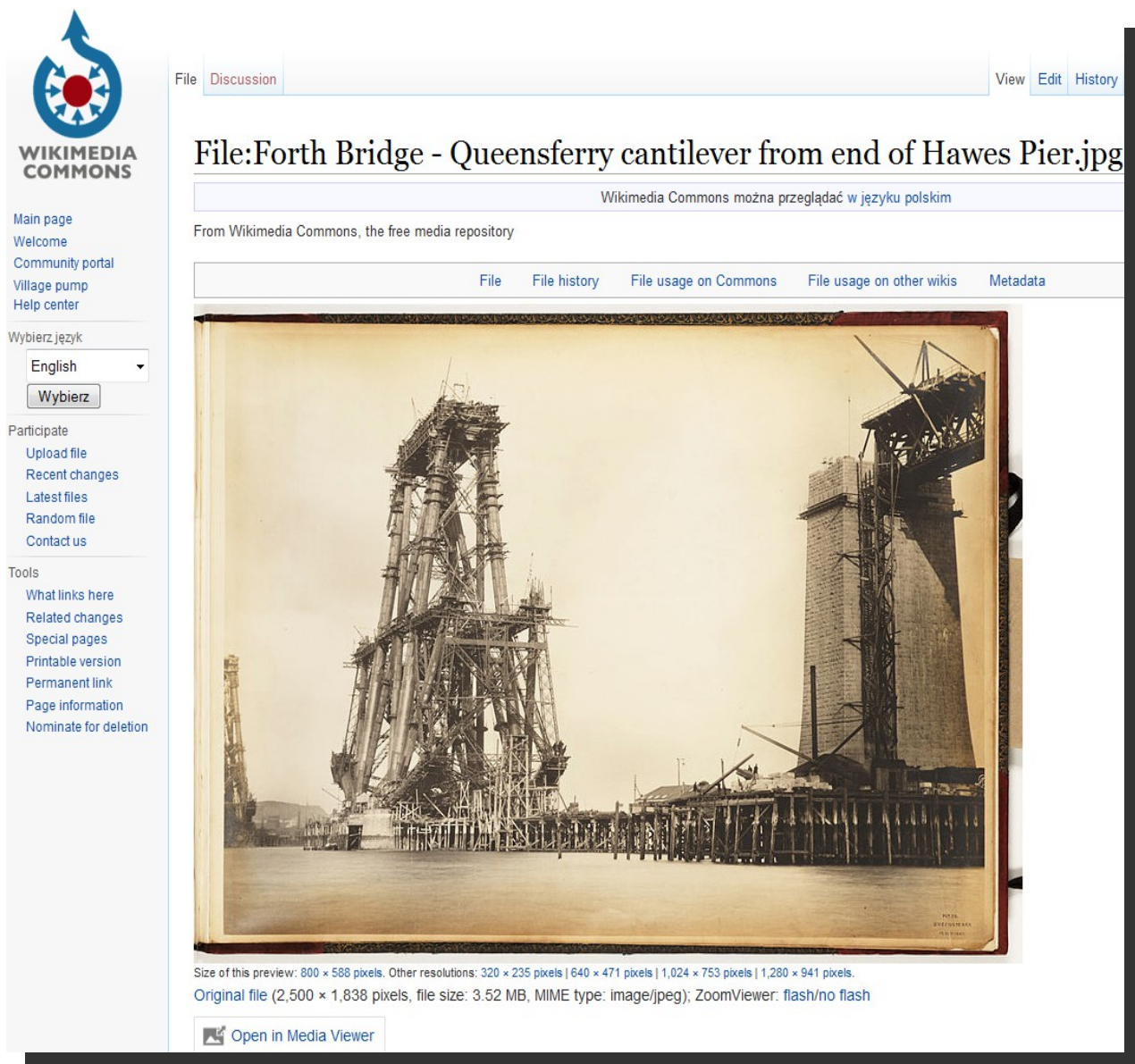
Pracownicy obawiają się, że udostępnienie materiałów w Wikipedii pozbawi je istotnego kontekstu (np. zdjęcie zburzonego mostu pojawi się bez wyjaśnienia okoliczności). Na ten argument powinno się spojrzeć z innej strony — dzięki temu, że ilustracja jest dostępna w Wikimedia Commons z właściwym linkiem do internetowej kolekcji biblioteki, użytkownik może łatwo odkryć zdjęcie, a potem dociekać dalszych informacji o nim, klikając w link i odkrywając stronę biblioteki¹¹.

---

⁹ Por. Blaeu — Atlas of Scotland 1654 — BRAID-ALLABAN — The Central Highlands. W: *Wikimedia Commons* [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://goo.gl/LyRGio>.

¹⁰ Wszystkie odesłania do stron internetowych przedstawiają dane aktualne w dniu 01.09.2014 r.

¹¹ W dobie internetu absolutna kontrola treści organizacji jest wręcz niemożliwa. Jeśli np. skany zdjęć znajdują się na stronie instytucji, niewiele stoi na przeszkodzie, by użytkownik internetu je „przywłaszczył”. Tak więc postawa aktywna, gdy instytucja otwarcie współpracuje z Wikipedią i udostępnia swoje zasoby, paradoksalnie może dać więcej kontroli, ponieważ w ramach współpracy materiały organizacji są dokładnie opisane, wraz z linkami prowadzącymi z powrotem do strony instytucji (zob. il. 2-3).

The image is a screenshot of a Wikimedia Commons file page. On the left is a sidebar with the Wikimedia Commons logo and navigation links such as 'Main page', 'Welcome', 'Community portal', 'Village pump', and 'Help center'. Below these are sections for 'Wybierz język' (language selection) and 'Participate' (upload file, recent changes, etc.). The main content area shows the file title 'File:Forth Bridge - Queensferry cantilever from end of Hawes Pier.jpg' and a description: 'From Wikimedia Commons, the free media repository'. Below the title is a navigation bar with links for 'File', 'File history', 'File usage on Commons', 'File usage on other wikis', and 'Metadata'. The central part of the page features a large historical photograph of the Forth Bridge under construction, showing the massive cantilever structure and scaffolding. Below the image, there is technical information: 'Size of this preview: 800 × 588 pixels. Other resolutions: 320 × 235 pixels | 640 × 471 pixels | 1,024 × 753 pixels | 1,280 × 941 pixels. Original file (2,500 × 1,838 pixels, file size: 3.52 MB, MIME type: image/jpeg); ZoomViewer: flash/no flash'. At the bottom of the image area is a button that says 'Open in Media Viewer'.

II. 2. Obiekt z kolekcji National Library of Scotland w Wikimedia Commons używany jest w haśle Wikipedii dotyczącym tego mostu.

Źródło: File: Forth Bridge — Queensferry cantilever from end of Hawes Pier.jpg. W: Wikimedia Commons [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://goo.gl/HyOTjh>.

EBIB Biuletyn EBIB, nr 7 (152)/2014,
Co łączy a co dzieli instytucje GLAM (galerie, biblioteki, archiwa, muzea)?
Artykuł

Summary [\[edit\]](#)

Title	Forth Bridge - Queensferry cantilever from end of Hawes Pier
Description	Photograph of the Queensferry cantilever from end of Hawes Pier. In this picture we have one differing from any of the preceding. As its title denotes, the principal feature in it is the cantilever itself, together with the masonry pier on which its south arm is to rest. The progress of the work as illustrated by this picture compared with similar preceding views is striking, for here we have No. 1 struts more than half completed and the internal viaduct already leaving the cantilever far behind. The rectangular staging growing up between the bottom members is to carry a crane in such a position as to command the first joint thereof. The foreground is chiefly occupied by temporary staging, details of which will amply repay attention. Transcription from: Philip Phillips, 'The Forth Railway Bridge', Edinburgh, 1890.
Date	13th Oct. 1887
Medium	photograph
Dimensions	Height: 43 cm (16.9 in). Width: 58 cm (22.8 in).
Photographer	Creator: Philip Phillips
Institution	National Library of Scotland
Accession number	74570380
Source	 This image is available from the National Library of Scotland under the sequence number or Shelfmark ID RB.I.229 and can also be accessed through the NLS Digital Gallery
Permission (Reusing this file)	<p>This image (or other media file) is in the public domain because its copyright has expired.</p> <p>This applies to Australia, the European Union and those countries with a copyright term of life of the author plus 70 years.</p> <p> You must also include a United States public domain tag to indicate why this work is in the public domain in the United States. This work is in the public domain in the United States because it was published (or registered with the U.S. Copyright Office) before January 1, 1923. Public domain works must be out of copyright in both the United States and in the source country of the work in order to be hosted on the Commons. If the work is not a U.S. work, the file must have an additional copyright tag indicating the copyright status in the source country.</p> <p> National Library of Scotland Scottish Bridges > Forth Bridge illustrations 1886-1887 (38) Queensferry cantilever from end of Hawes Pier</p>

II. 3. Na dole strony, pod obiektem cyfrowym (ilustracją mostu) na Wikimedia Commons, widnieją informacje o bibliotece, z której to zdjęcie pochodzi oraz link do jej cyfrowych zasobów.

Źródło: File: Forth Bridge — Queensferry cantilever from end of Hawes Pier.jpg. W: Wikimedia Commons [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://goo.gl/HyOTjh>.

I instytucje kultury, i projekty Wikimedii mają na celu trwałe przechowywanie, gromadzenie i interpretowanie wiedzy, jak również dzielenie się nią z jak największą publicznością. Czynią to albo w imię przechowywania i udostępniania dziedzictwa narodowego, albo — jak w przypadku Wikipedii — w imię wolnej, otwartej wiedzy dla wszystkich. W tym kontekście ważny jest również aspekt długoterminowości kolekcji i instytucji. Jeśli zasoby instytucji nie są powszechnie udostępniane on-line, to ograniczone są możliwości ich odnalezienia w internecie. Z kolei obecność elementów kolekcji instytucji w Wikipedii może pomóc w jej długoterminowym istnieniu, a nawet rozwoju.

Projekt w Bibliotece Narodowej Szkocji będzie kontynuowany co najmniej przez następne kilka miesięcy. Gdyby wszyscy pracownicy byli otwarci na współpracę z Wikipedią i postrzegali ją jako nowy sposób interakcji z odbiorcami oraz jako obopólną korzyść, a nie groźbę, pewnie nie byłibyśmy już w tej instytucji potrzebni. Jak na razie będziemy jednak przekonywać organizację do pozytywnych aspektów współpracy z Wikipedią i pokazywać efekty współdziałania poprzez pilotażowe udostępnianie treści na Wikimedia Commons.

Na zakończenie chciałam podzielić się osobistą refleksją. Myślę, że wiele argumentów przekonujących do współpracy z projektami Wikimedia sprowadza się do pytania, jaka jest funkcja instytucji kultury i jak należy ją spełniać w dzisiejszym cyfrowym świecie? Być może każda instytucja musi sama odpowiedzieć na to pytanie. Z zupełnie egoistycznej perspektywy, pragnę dodać, że jako osoba nieprzebywająca w Polsce, chciałabym mieć zapewniony stały kontakt z polskimi dobrami kultury, które można z łatwością znaleźć w internecie. Zgodziłabym się tu z Lizzy Longma z Rijksmuseum (muzeum otworzyło w 2013 r. całą swoją kolekcję). Wychodzi ona z bardzo prostego założenia — nie wszyscy mogą przyjechać do Amsterdamu, gdzie znajduje się muzeum: *Chcemy dzielić się wszystkim, co mamy w kolekcji ze wszystkimi na świecie. Jeśli ktoś w Indiach nie ma dostępu do naszych kolekcji, to oznacza, że zawiedliśmy tę osobę.*

Niech polskie galerie, biblioteki, archiwa i muzea nie zawiodą swoich potencjalnych użytkowników.

Bibliografia:

1. Blaeu — Atlas of Scotland 1654 — BRAID-ALLABAN — The Central Highlands. W: *Wikimedia Commons* [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://goo.gl/LyRGio>.
2. Category:Images from National Library of Scotland. W: *Wikimedia Commons* [on-line], [dostęp 01.09.14]. Dostępny w: <http://goo.gl/fUsnXB>.
3. File: Forth Bridge — Queensferry cantilever from end of Hawes Pier.jpg. W: *Wikimedia Commons* [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://goo.gl/HyOTjh>.
4. GLAM Project National Library of Scotland. W: *Wikipedia:the free encyclopedia* [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://goo.gl/dDiFAw>.
5. HOFMOKL, J., TARKOWSKI, A., ŚLIWOWSKI, K. Otwartość w publicznych instytucjach kultury. W: *Centrum Cyfrowe Projekt: Polska* [on-line]. Gdańsk: Warszawa: Creative Commons Polska, 2011 [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: <http://centrumcyfrowe.pl/czytelnia/przewodnik-potwartosci-w-publicznych-instytucjach-kultury/>.
6. WALES, J. *Wyobraźmy sobie świat [...]* [on-line], [dostęp 01.09.2014]. Dostępny w: https://upload.wikimedia.org/wikimedia/pl/archive/e/e8/20110831163042!Witamy_2011.pdf.